

Normenkader rechtmatigheid 2022

Algemene inleiding	2
1. Primaire processen	
1.1 Verstrekken subsidies	3
2. Ondersteunende processen	
2.1 Planning en Control	
2.1.1 Begrotingsuitvoering/budgetbeheer (begroting en jaarrekening)	6
2.2 Verwerven en aannemen	
2.2.1 Investerings	7
2.2.2 Inkopen en aanbesteden	8
2.2.3 Prestatielevering	9
2.2.4 Betalingsverkeer	10
2.3 Instandhouden bedrijfskapitaal	
2.3.1 Bezoldiging	11
2.3.2 Vergoedingsregelingen personeel en bestuur	13
2.3.3 Loonkostenbeheer	14
2.3.4 Financiering en vermogensmutaties	15
2.3.5 Verbonden partijen en overige deelnemingen	16
2.4 Genereren van inkomsten	
2.4.1 Subsidiebatens	17
2.4.2 Belastingopbrengsten	19
2.4.3 Publiek- en privaatrechtelijke inkomsten	20

Algemene inleiding

In 2003 is het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) in werking getreden. Het BADO stelt eisen aan de controle en goedkeuring van de jaarrekening door de accountant. Een van de uitgangspunten is dat bij de vaststelling van de jaarrekening aandacht moet worden besteed aan de rechtmatigheid van uitgaven (en inkomsten). Daarom hanteert de provincie het zogenaamde Normenkader Rechtmatigheid. Het Normenkader Rechtmatigheid is een overzicht van de Europese, nationale en provinciale wet- en regelgeving, die het wettelijk kader vormt voor de veertien processen die binnen de provincie kunnen worden onderscheiden.

In het Normenkader Rechtmatigheid wordt per werkproces ingegaan op de volgende elementen:

- A. verschijningsvormen onrechtmatigheid;
- B. relevante externe en interne wet- en regelgeving

1. Primaire processen

1.1 Verstrekken subsidies

(op basis van Europese, rijks- en/of provinciale middelen)

Subsidies moeten worden verstrekt overeenkomstig de daarvoor in externe en interne regelgeving aangegeven voorwaarden/verplichtingen.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij subsidieverstrekking:

- Niet correct toepassen van de Europese en rijksregels.
- Niet correct toepassen van de Algemene subsidieverordening en subsidieregelingen.
- Niet correct toepassen van mandaatregeling³.

B. Externe en interne regelgeving⁴

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>EU (Staatssteun)</p> <p><i>Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Artikel 106 VWEU: diensten van algemeen economisch belang</i> • <i>Artikelen 107 en 108 VWEU: steunmaatregelen van de Staten</i> <p><i>EU-verordeningen</i></p> <p>Structuurfondsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid • Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie • Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 • Algemene subsidieverordening Zuid-Holland • Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2013 • Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Zuid-Holland 2013 • Financiële Verordening • Verordening en Beleidskader Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing Zuid-Holland 2010-2014 • Impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018 • Verlengd programma Impuls Omgevingsveiligheid 2019 • Het Schone Lucht Akkoord <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Subsidieregeling clusterprojecten Zuid-Holland • Subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland • Beleidsregel van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland houdende regels omtrent voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking 2016 (Beleidsregel ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking) • Mandaatregeling • Mandaatbesluit Dienst landelijk Gebied/Bureau Beheer Landbouwgronden verlengde Prestatieovereenkomst 2011 en de prestatieovereenkomst 2013-2014 • Nadere regels investeringsbudget bodem stedelijke vernieuwing Zuid-Holland 2010-2014 • Subsidieregeling cofinanciering Operationeel Programma Landsdeel West • Provinciale Regeling Agrarische Structuurversterking Zuid-Holland

³ De mandaatregeling wordt gevormd door het Mandaatbesluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland voor de provinciale organisatie 2022 vastgesteld 25 januari 2022 en daaropvolgende wijzigingen. Het ondermandaatbesluit secretaris 2022, vastgesteld op 11 februari 2022.

⁴ Diverse subsidieregelingen zijn op zich niet meer van kracht, maar aangezien het subsidietraject mogelijk nog niet helemaal is afgerond zijn ze toch opgenomen in dit normenkader.

<ul style="list-style-type: none"> • Verordening (EU) 2021/1059 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 betreffende specifieke bepalingen voor de doelstelling "Europese territoriale samenwerking"(interreg) ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en door externe financieringsinstrumenten • Verordening (EU) Nr. 1303/2013 van het Europees parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad. • Verordening (EU) Nr. 1305/2013 van het Europees parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (ELFPO) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1698/2005. • Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad van 11 juli 2006 houdende algemene bepalingen inzake de Structuurfondsen⁵ • Verordening (EG) nr.1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende algemene bepalingen inzake de Structuurfondsen • Verordening (EG) 1828/2006: uitvoeringsbepalingen Verordening (EG) nr. 1083/2006 m.b.t. de beheers- en controlesystemen <p>Vrijstellingsverordeningen staatssteun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verordening (EG) nr.1407/2013: de-minimissteun, algemeen. • Verordening (EG) nr. 1408/2013: de-minimissteun landbouwproductiesector • Verordening (EG) nr. 717/2014: de-minimissteun visserijsector • Verordening (EG) nr. 651/2014: de algemene groepsvrijstellingsverordening • Verordening (EG) nr. 1857/2006: vrijstelling landbouwproductiesector⁶ • Verordening (EG) nr.702/2014: vrijstelling landbouwproductiesector <p>Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit van de Commissie (C(2011) 9380) DAEB • Kaderregeling DAEB (2012/C 8/03) • DAEB-de minimisverordening (EG) nr. 360/2012, Pb. L 114 <p>Vervoersector:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsregel behorende bij de tijdelijke verordening stimulering Voordelta • Subsidieregeling herstructurering/ontwikkeling bedrijventerreinen Zuid-Holland • Subsidieregeling herstructurering/ontwikkeling bedrijventerreinen oude Rijnzone Zuid-Holland • Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten Zuid-Holland 2013 • Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland • Maatregelenpakket erfgoedlijnen 2019 • Uitvoeringsregeling brede doelluitkering verkeer en vervoer 2013 • Subsidieregeling Landelijk Gebied 2013 • Subsidieregeling Groen Zuid-Holland 2016 • Subsidieregeling gebiedsprogramma's groen Zuid-Holland 2016 • Subsidieregeling Reizigersplatforms Zuid-Holland • Subsidieregeling Molens Zuid Holland 2013 • Subsidieregeling planvorming bedrijventerreinen en greenportlocaties Zuid Holland • Subsidieregeling planvorming bedrijventerreinen 2017 • Subsidieregeling ondersteuning BIZzen op bedrijventerreinen en winkelgebieden Zuid-Holland 2020 • Subsidieregeling energie op bedrijventerreinen Zuid-Holland 2018 • Subsidieregeling sanering en bemiddeling verspreide glastuinbouw Zuid-Holland 2013 • Subsidieregeling fietsprojecten Zuid-Holland • Subsidieregeling actieprogramma luchtkwaliteit Zuid-Holland ⁷ • Subsidieregeling R-net Zuid-Holland • Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer Zuid-Holland 2016 • Subsidieregeling bevorderen intergemeentelijke samenwerking Zuid-Holland 2017⁸ • Subsidieregeling bevorderen intergemeentelijke samenwerking Zuid-Holland 2020 • Subsidieregeling cofinanciering EFRO Zuid-Holland • Subsidieregeling natuurcompensatie Zuid-Holland • Uitvoeringsregeling Plattelandontwikkelingsprogramma 2014-2020 (POP-3) Zuid-Holland • Subsidieregeling regionale netwerken topsectoren • Subsidieregeling planvorming detailhandel Zuid-Holland • Subsidieregeling Regionale netwerken voor innovatie • Subsidieregeling Regionale Netwerken voor Innovatie Zuid-Holland 2020 • Subsidieregeling MKB innovatiestimulering topsectoren Zuid-Holland • Subsidieregeling Campussen Zuid-Holland 2019 • Subsidieregeling 75 Jaar Vrijheid in Zuid-Holland • Subsidieregeling Asbest eraf Zonnepanelen erop Zuid-Holland 2016 • Subsidieregeling Asbest eraf Zonnepanelen erop Zuid-Holland 2017 • Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2016
---	--

⁵ Wet/Regeling vervallen op 1 januari 2014, kan nog van toepassing zijn op verstrekkingen vóór die datum.

⁶ Wet/Regeling vervallen op 1 januari 2014, kan nog van toepassing zijn op verstrekkingen vóór die datum.

⁷ Wet/Regeling vervallen op 31 december 2015, kan nog van toepassing zijn op verstrekkingen vóór die datum.

⁸ Wet/Regeling vervallen op 31 december 2019, kan nog van toepassing zijn op verstrekkingen vóór die datum.

<ul style="list-style-type: none"> • PSO-verordening (Public Services Obligations) (EG) nr. 1370/2007: steun/openbare dienst aan vervoer per spoor, weg, binnenwateren • Verordening (EU) Nr. 1293/2013 inzake de vaststelling van een programma voor het milieu en klimaatactie (LIFE) (subsidie voor Clinsh). • Verordening (EU) Nr. 2021/1153 van 7 juli 2021 tot vaststelling van de Connecting Europe Facility en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1316/2013 en (EU) nr. 283/2014 (subsidie voor RH2INE schoner transport met waterstof). <p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemene wet bestuursrecht (Awb) • Provinciewet • Wet op het specifiek cultuurbeleid • Wet BDU verkeer en vervoer • Mediawet 2008 (regionale omroepen) • Wet bodembescherming • Wet Milieubeheer • Wet algemene bepalingen omgevingsrecht • Waterwet • Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer • Wet Bibob • Wet personenvervoer 2000 • Intrekkingwet Wet stedelijke vernieuwing • Mededingingswet (hierin is de Wet markt en overheid opgenomen) • Monumentenwet 1988 • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid • Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen <p><i>Algemene Maatregelen van Bestuur, materiële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit financiële bepalingen bodemsanering • Besluit personenvervoer 2000 • Regeling beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2021 (BVOV) • Controleprotocol behorend bij de Regeling specifieke uitkering BVOV. • Regeling financiële bepalingen bodemsanering 2005 • Delegatiebesluit subsidie bodemsanering bedrijfsterrinen (2005) 	<ul style="list-style-type: none"> • Subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland 2013 • Subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland 2017 • Regeling vaststelling kenmerken en startvoorwaarden buurtbusprojecten Provincie Zuid-Holland 2018 • Subsidieregeling publieksbereik archeologie Zuid-Holland • Subsidieregeling publieksbereik archeologie Zuid-Holland 2020 • Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017 • Subsidieregeling stageplaatsen MBO en HBO Zuid-Holland • Subsidieregeling Gebiedsprogramma's Groen Zuid-Holland 2016 • Subsidieregeling Groen Zuid-Holland 2016 • Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur- en landschap Zuid-Holland 2013 • Subsidieregeling opruiming drugsafval Zuid-Holland 2018 • Subsidieregeling opruiming drugsafval Zuid-Holland 2021 • Subsidieregeling energie-infrastructuur op industrieterreinen Zuid-Holland 2020 • Subsidieregeling Zonnig Zuid-Holland • Subsidieregeling spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam Zuid-Holland 2020 • Subsidieregeling deelakkoorden human capital Zuid-Holland 2020 • Subsidieregeling noodsteun culturele sector Zuid-Holland • Subsidieregeling toerisme Zuid-Holland • Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Journalistiek Zuid-Holland 2020 • Subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland • Subsidieregeling knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland • Subsidieregeling Challenge Toekomstbestendige Woningbouw Zuid-Holland • Subsidieregeling Vliegende Brigade Zuid-Holland • Subsidieregeling plankosten collectieve wooninitiatieven Zuid-Holland • Subsidieregeling sociale woningbouw regio Holland Rijnland Zuid-Holland • Beleidsnotitie ter voorkoming van misbruik & oneigenlijk gebruik bij subsidieverstrekking • Uniform subsidiekader <p><i>Besluiten - Commissaris van de Koning:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Volmacht directeur Dienst landelijk gebied/Bureau Beheer Landbouwgronden 2013-2014
--	---

2. Ondersteunende processen

2.1 Planning en Control

2.1.1 Begrotingsuitvoering/budgetbeheer (begroting en jaarrekening)

De begroting mag niet verwijtbaar worden overschreden, dit omvat de volgende aspecten:

- Toereikendheid van het begrotingsbedrag (wordt de begroting na de slotwijziging nog overschreden).
- Juistheid en volledigheid toerekening aan het boekjaar (worden baten/lasten volledig en op het juiste boekjaar verantwoord).⁹
- Toerekening aan het juiste programma (worden de baten/lasten op het juiste programma verantwoord).

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid op begrotingscriterium:

- Overschrijding van kosten past niet binnen de door PS gestelde kaders. De begroting wordt op programmaniveau overschreden of de financiële middelen zijn aan andere doelen besteed dan waarvoor de middelen door PS waren toegekend
- De verantwoorde kosten hebben de begroting niet overschreden, maar er zijn voor de verantwoorde kosten te weinig werkzaamheden c.q. activiteiten uitgevoerd
- Baten of lasten worden aan het verkeerde boekjaar toegerekend. Baten of lasten worden aan het verkeerde programma toegerekend
- Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving:

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
Nationale regelgeving <i>Wetgeving</i> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciewet • Wet revitalisering generiek toezicht • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid • Wet Bibob • Financiële- verhoudingswet • Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) <i>AMvB's/Ministeriële regelingen</i> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) • Regeling informatieverstrekking SiSa	<i>Regelgeving PS</i> <ul style="list-style-type: none"> • Controleverordening provincie Zuid-Holland • Financiële Verordening <i>Regelgeving GS</i> <ul style="list-style-type: none"> • Organisatieregeling opgave gericht werken 2018 • Mandaatregeling

⁹ Indien de lasten met betrekking tot jaar 2022 al in 2021 worden verantwoord, dan is de volledigheid van de verantwoording in het geding. Indien de kosten met betrekking tot jaar 2022 in de financiële verantwoording van 2021 staan dan is de juistheid in het geding.

2.2 Verwerven en aannemen

2.2.1 Investerings

De investeringen in kapitaalgoederen dienen te geschieden binnen de richtlijnen die hiervoor in de interne en externe regelgeving zijn opgenomen.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij investeringen:

- Treden buiten de door PS vastgestelde kaders voor activeren, waarderen en afschrijven.
- Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciewet • Wet Bibob • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid <p><i>AMvB's/Ministeriële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) • Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Financiële Verordening • Financiële Verordening provincie Zuid-Holland 2021 • Beleidsnota Investerings, Waarderingen en Afschrijvingen • Nota onderhoud kapitaalgoederen 2021-2024 • Regeling projecten Zuid-Holland <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mandaatregeling <p><i>Andere regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prestatieovereenkomst ILG 2013-2014 PZH-DLG-BBL • Management overeenkomst 2015-2024 provincie Zuid-Holland - Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voor de uitvoering van het PlattelandsontwikkelingsProgramma 2014-2020 (POP3) voor niet grond gebonden landbouw

2.2.2. Inkopen en aanbesteden

Inkoop moet geschieden overeenkomstig de daarvoor in externe en interne regelgeving aangegeven voorwaarden/verplichtingen.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij inkoopprocessen:

- Niet correct toepassen van de Europese regels en rijksregels.
- Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>EU</p> <p><i>Verordeningen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verordening (EU) 2022/576 van de Raad van 8 april 2022 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 833/2014 <p><i>Richtlijnen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Richtlijn 2014/24/EU van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG <p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciewet • Aanbestedingswet 2012 • Wet Ketenaansprakelijkheid • Wet Bibob • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid <p><i>AMvB's/ministeriële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanbestedingsbesluit • Gids Proportionaliteit • Aanbestedingsreglement Werken 2016 • Algemene Rijksvoorwaarden bij IT-overeenkomsten 2018 (ARBIT-2018)	<p><i>Regelingen GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mandaatregeling ▪ Klachtenregeling aanbesteden ▪ Provinciale inkoopvoorwaarden

2.2.3 Prestatielevering

Is de prestatie die door de ontvanger van de geldstroom vanuit de Provincie Zuid-Holland zou worden verricht, ook daadwerkelijk volgens de gemaakte afspraken gerealiseerd?
De *realisatie* van de prestatie is het bepalende criterium.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid in het kader van "prestatielevering":

- Het boeken (= betalen) van facturen in een ander jaar, dan het jaar waarin de prestatielevering heeft plaatsgevonden (balansverplichtingen).
- Onterecht goedkeuren van / betalen voor prestaties (akkoord zonder keuring geleverde prestatie tegenpartij)

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Provinciewet ▪ Wet openbaarheid van bestuur ▪ Wet open overheid ▪ Wet Bibob <p><i>AMvB's/Ministeriële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)	<p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mandaatregeling

2.2.4 Betalingsverkeer

De betalingen vanwege inkopen van werken, zaken en diensten, subsidies en salarissen dienen te geschieden volgens de regels van de provincie Zuid-Holland.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij betalingsverkeer:

- Het treden buiten het door Provinciale Staten vastgestelde kader voor het betalingsverkeer.

B. Externe en interne wet- en regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>EU</p> <p><i>Richtlijn</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Richtlijn 2011/7/EU van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties <p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciewet • Algemene wet bestuursrecht • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid • Wet Bibob <p><i>AMvB's/Ministeriële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Financiële Verordening • Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 • Algemene subsidieverordening Zuid-Holland¹⁰ <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mandaatregeling

¹⁰ Regeling van kracht tot 1 juli 2013, kan nog van toepassing zijn op subsidies verleend vóór die datum.

2.3 Instandhouden bedrijfskapitaal

2.3.1 Bezoldiging

De bezoldiging bestaat uit enerzijds het salaris (zie B, onderdeel Salaris) en anderzijds toelagen (zie C, onderdeel Toelagen). Daarnaast kunnen incidentele vergoedingen worden verstrekt (zie 2.3.2 Vergoedingsregelingen personeel en bestuur). Afspraken over salaris en toelagen moeten worden gemaakt overeenkomstig de daarvoor in externe en interne regels aangegeven voorwaarden/verplichtingen.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij salarissen:

- Niet correct toepassen van de rijksregels.
- Niet correct handelen overeenkomstig provinciale regelgeving.
- Niet correct toepassen van de mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving onderdeel Salaris

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtenarenwet • Belastingwetgeving • Burgerlijk Wetboek • Pensioenwetgeving • Provinciewet • Wetgeving sociale verzekeringen • Wet verbetering poortwachter • Algemene wet bestuursrecht • Wet normering topinkomens • Participatiewet • Wet arbeid en zorg • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid • Wet WAB <p><i>AMvB's/Ministeriële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen mandaatbesluit ten behoeve van de griffie • Rechtspositiebesluit statengriffie • Verordening rechtspositie, staten- en commissieleden provincie Zuid-Holland 2019 • Uitkerings- en pensioenverordening staten- en commissieleden <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdstuk 1 en 10 personeelshandboek provincie Zuid-Holland • CAO provinciale sector • Mandaatregeling

C. Externe en interne regelgeving onderdeel Toelagen

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ambtenarenwet • Belastingwetgeving • Burgerlijk Wetboek • Pensioenwetgeving • Provinciewet • Wetgeving sociale verzekeringen • Wet verbetering poortwachter • Algemene wet bestuursrecht • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid • Wet WAB <p><i>AMvB's/Ministeriële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers 	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen mandaatbesluit statengriffie Zuid-Holland • Rechtspositiebesluit statengriffie • Verordening rechtspositie, staten-en commissieleden provincie Zuid-Holland 2019 <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdstuk 1 & 10 personeelshandboek provincie Zuid-Holland • CAO Provinciale sector • Mandaatregeling

2.3.2. Vergoedingsregelingen personeel en bestuur

Vergoedingen worden overeenkomstig de daarvoor geldende regelingen uitgekeerd.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid vergoedingsregelingen:

- Vergoedingen zijn te hoog/te laag berekend.
- Vergoedingen worden ten onrechte verstrekt.
- Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers • Provinciewet • Algemene wet bestuursrecht • Wet op de loonbelasting 1964 • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid <p><i>AMvB's/Ministeriële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers • Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers 	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verordening fractieondersteuning 2015 • Verordening rechtspositie, staten- en commissieleden provincie Zuid-Holland 2019 • Algemeen mandaatbesluit ten behoeve van de griffie • Rechtspositiebesluit statengriffie <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoofdstuk 1,2,6 en 11 personeelshandboek provincie Zuid-Holland • Mandaatregeling • Financiële bijdrage in de kosten van het afscheid van een medewerker

2.3.3 Loonkostenbeheer

Loonkostenbeheer betreft de beheersing van de personele bezetting binnen de ambtelijke organisatie

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij Loonkostenbeheer

- Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
Nationale regelgeving <i>Wetgeving:</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Provinciewet ▪ Wet openbaarheid van bestuur ▪ Wet open overheid	<i>Regelgeving GS:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mandaatregeling

2.3.4 Financiering en vermogensmutaties

Financiering betreft mutaties voor het aantrekken, uitzetten en aflossen van geldleningen. Vermogensmutaties betreffen mutaties in de reserves en voorzieningen. Deze mutaties moeten conform het BBV en de overige regelgeving verricht worden.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij financiering en vermogensmutaties:

- De financiering is niet in overeenstemming met de wet FIDO.
- Mutaties in reserves en voorzieningen zijn niet in overeenstemming met het BBV.
- Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet financiering decentrale overheden • Provinciewet • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid <p><i>AMvB's/Ministeriële regelingen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten • Uitvoeringsregeling Wet financiering decentrale overheden • Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden • Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) • Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden (Bido)	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Financiële Verordening • Beleidsnota kostprijsberekening en renteberekening <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mandaatregeling

2.3.5 Verbonden partijen en overige deelnemingen

Besluiten met betrekking tot verbonden partijen en overige deelneming worden genomen in overeenstemming met de daarvoor geldende wettelijke regels en het provinciale beleidskader verbonden partijen en overige deelnemingen. (Beleidsnota verbonden partijen en overige deelnemingen 2020-2021). Het betreft besluiten om deel te nemen in een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon, besluiten om de deelname in een verbonden partij of overige deelneming te wijzigen of beëindigen en verder het beheer van verbonden partijen en overige deelnemingen.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij verbonden partijen en overige deelnemingen:

- Besluiten deel te nemen, of de deelname te wijzigen of beëindigen zonder dat PS goedkeuring hebben verleend (publiekrechtelijke rechtspersonen) dan wel in de gelegenheid zijn gesteld wensen en bedenkingen te uiten (privaatrechtelijke rechtspersonen).
- Treden buiten de door PS vastgestelde kaders voor verbonden partijen en overige deelnemingen

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciewet • Wet gemeenschappelijke regelingen • Boek 2 Burgerlijk Wetboek • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid • Wet Bibob <p><i>AMvB's:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 	<p><i>Regelgeving PS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Financiële Verordening provincie Zuid-Holland 2021 • Beleidsnota Verbonden Partijen en overige deelnemingen 2020-2021 <p><i>Regelgeving GS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Handreiking revolverende fondsen provincie Zuid-Holland, PZH-2016-554472951

2.4 Genereren van inkomsten

2.4.1 Subsidiebaten

Ontvangsten van Europa en Rijk voor eigen provinciaal gebruik
Subsidiebaten moeten aangevraagd en benut worden overeenkomstig de daarvoor in externe en interne regelgeving aangegeven voorwaarden/verplichtingen.

NB: dit is het complement van het Proces Subsidieverlening.

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid bij subsidiebaten:

- Niet correct toepassen van de Europese regels en rijksregels
- Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie</p> <p><i>Structuurfondsen: EG-verordeningen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid • Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie • Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds • Verordening (EU) 2021/1059 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 betreffende specifieke bepalingen voor de doelstelling "Europese territoriale samenwerking" (Interreg) ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en door externe financieringsinstrumenten • Verordening (EG) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende algemene bepalingen inzake de Structuurfondsen <p>Nationale wetgeving</p> <p><i>Wetten:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Monumentenwet 1988 • Wet bodembescherming • Wet BDU verkeer en vervoer 	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied 2007-2013 • Algemene subsidieverordening Zuid-Holland 2013 • Algemene subsidieverordening Zuid-Holland¹¹ <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mandaatregeling

¹¹ Regeling van kracht tot 1 juli 2013, kan nog van toepassing zijn op subsidies verstrekt vóór die datum

- Wet geluidhinder
- Wet milieubeheer
- Wet op de omzetbelasting 1968
- Wet op het specifieke cultuurbeleid
- Wet openbaarheid van bestuur
- Wet open overheid

AMvB's/ministeriële regelingen:

- Besluit financiële bepalingen bodemsanering
- Delegationbesluit subsidie bodemsanering
- Besluit rijkssubsidie instandhouding monumenten 2013
- Regeling financiële bepalingen bodemsanering 2005
- Subsidieregeling instandhouding monumenten
- Subsidiebesluit openbare lichamen milieubeheer
- Subsidieregeling servicepunten milieuwethandhaving
- Regeling EFRO doelstelling 2 programmaperiode 2007-2013
- Decentralisatie uitkering programma Impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018
- Regeling operationeel programma Kansen voor West II 2014-2020
- Subsidieregeling MKB-innovatiestimulering Regio en Topsectoren (MIT)
- Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 5 februari 2015, nr. WJZ/14108646, tot uitvoering van verordening 1305/2013 inzake plattelandsontwikkeling (Regeling uitvoering ELFPO programmaperiode 2014 – 2020).

Andere regelingen:

- Aanvulling koepelconvenant 'herstructurering openbaar bibliotheekwerk', tussen Ministerie van OC&W, VNG en IPO
- Onderhandelingsakkoord decentralisatie Natuur d.d.20 september 2011
- Afrondingsovereenkomst ILG, Rijk-Provincie Zuid-Holland d.d. 8 februari 2013
- Convenant Rijk-IPO Transitie DLG d.d.2014

2.4.2 Belastingopbrengsten

Belastingen worden overeenkomstig de geldende wetgeving en provinciale regelgeving geheven. Opbrengsten komen ten goede aan de algemene middelen (tenzij het om specifieke heffingen gaat).

A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid belastingopbrengsten:

- Heffingen worden niet correct opgelegd
- Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciewet • Mededingingswet (hierin is de Wet markt en overheid opgenomen) • Wet natuurbescherming • Wet algemene bepaling omgevingsrecht • Wet op de motorrijtuigenbelastingen 1994 • Algemene wet bestuursrecht • Algemene wet inzake rijksbelastingen • Invorderingswet 1990 • Uitvoeringsregeling invorderingswet 1990 • Waterwet • Kostenwet • Wet milieubeheer • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid 	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsverordening Zuid-Holland • Legesverordening Wet natuurbescherming 2020 • Verordening precariobelasting provincie Zuid-Holland 2018 • Verordening pussenheffing gesloten stortplaatsen provincie Zuid-Holland 2014 • Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom motorrijtuigenbelasting • Verordening van Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland houdende regels omtrent de heffing en invordering van leges (Legesverordening infrastructuur provincie Zuid-Holland 2021) • Grondwaterheffingsverordening Zuid-Holland 2020 <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mandaatregeling

2.4.3 Publiek- en privaatrechtelijke inkomsten (grondtransacties, pacht, dividend)

- A. Verschijningsvormen onrechtmatigheid opbrengsten:
- Niet correct toepassen van de rijksregels.
  - Niet correct toepassen van de provinciale regelgeving
  - Niet correct toepassen van mandaatregeling.

B. Externe en interne regelgeving

Externe regelgeving	Provinciale regelgeving
<p>Nationale regelgeving</p> <p><i>Wetgeving:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provinciewet • Mededingingswet • • Burgerlijk Wetboek (Boek 2, 6 en 7) • Wet Bibob • Wet openbaarheid van bestuur • Wet open overheid • Wet op de omzetbelasting 1968 • Wet op de vennootschapsbelasting 1969 • Wet op de dividendbelasting 1965 • Wet op belastingen van rechtsverkeer 1970 <p><i>AMvB's:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 	<p><i>Regelgeving PS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • • Financiële verordening provincie Zuid-Holland 2021 <p><i>Regelgeving GS:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleidsregel overname bescherming oevers van derden Zuid-Holland • Uitvoeringsnota grondbeleid 2022 • Mandaatregeling • Handelingskader Pacht • Handelingskader strategische grondbezit en strategische grondaankopen • Handelingskader gesubsidieerde grond